

C-160

Green Deal Grassen & Gewassen

Betrokken partijen

Partijen:

1. Minister van Economische Zaken
2. Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
3. Stichting Amsterdam Economic Board, vanuit het programma Biobased Connections (BBC)
4. Gemeente Amsterdam
5. Gemeente Haarlemmermeer
6. Gemeente Amstelveen
7. Schiphol Nederland BV
8. Waternet en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV)
9. GEM A4 zone west C.V. met als handelsnaam Schiphol Trade Park
10. Schiphol Area Development Company NV (SADC)
11. Ursa Paint BV
12. NPSP Composieten BV
13. HempFlax BV
14. Stichting Hoger Onderwijs Nederland, domein Agri (Hogeschool InHolland)
15. Coöperatieve Miscanthusgroep
16. Havenbedrijf Amsterdam NV
17. AEB Amsterdam Exploitatie BV
18. RVR Hoofddorp BV

Beschrijving initiatief

Het doel van deze Green Deal is het ontwikkelen van business cases en marktopbouw van biobased producten, met als basismateriaal grassen en gewassen. Hierbij past het samenwerkingsverband verschillende componenten van grassen en gewassen zo hoogwaardig mogelijk toe. Ook werken de partijen voortdurend aan het verder optimaliseren van ketens van bron tot product. Als de businesscases rendabel zijn implementeren de partijen deze nog binnen de looptijd van de Green Deal.

Om bovengenoemd doel te bereiken, ontplooiën de partijen activiteiten in verschillende pijlers. In deze pijlers werkt een aantal partijen samen aan het ontwikkelen van rendabele businesscases. De partijen vormen daarbij eerst een basisketen op basis van bestaande technieken. Daarna gaan de deelnemers samen aan de slag om hoogwaardige componenten toe te voegen aan de keten, zodat de businesscase in waarde toeneemt. Tegelijkertijd valoriseren ze daarmee beschikbare kennis. Bij elke pijler sluiten relevante kennispartners aan, zoals het Biobased Expocenter binnen Schiphol Trade Park met samenwerkingspartner Wageningen UR, de Miscanthusgroep en het domein Agri van Hogeschool InHolland. Op een centraal niveau delen de partijen hun kennis uit de pijlers om de onderlinge synergie te bevorderen en ze bewaken de voortgang.

Resultaten

Het ontwikkelen en (indien rendabel) in de praktijk opstarten en implementeren van business cases rondom biobased producten en materialen, met als basisgrondstof grassen en gewassen.

Pijlers:

1. Vlas: verwerking van vlas tot lijnolie (voor verf) en zo mogelijk verwaarden van de halmen via vezels voor bijvoorbeeld bouwmaterialen;
2. Straatmeubilair: de ontwikkeling van biobased straatmeubilair van biocomposiet en afvalhout, onder meer het maken van een promotioneel 'Amsterdammertje' van biokunststof en het doen van een pilot met biobased straatmeubilair op Schiphol en het Schiphol Trade Park;
3. Hennep: verwerking tot diverse materialen o.a. voor toepassing in straatmeubilair (pijler 2);
4. Bermgras: verwerking tot hoogwaardige producten zoals karton;
5. Bamboe: toepassing in diverse producten zoals in de bouw;
6. Ontwikkeling draagvlak voor de Biobased Economy in de Metropoolregio Amsterdam via communicatie en pilotfaciliteiten.

Einddatum: 31 december 2015

Inzet en acties partijen

Biobased Connections (BBC)

- BBC faciliteert en coördineert de uitvoering van de Green Deal en is het centraal aanspreekpunt.
- BBC deelt kennis en creëert synergie tussen de verschillende pijlers en de deelnemers.
- BBC zet samen met diverse deelnemers overstijgend onderzoek uit bij kennispartners in binnen- en buitenland en deelt kennis rondom kansrijke biomassaströmen, cascadering, verwerkingstechnieken en kansrijke toevoegingen aan ketens.
- BBC stimuleert en faciliteert de voortgang van de activiteiten binnen de diverse pijlers.
- Het deel van de website van BBC dat gaat over het programma Biobased Connections fungeert als platform en community voor de uitvoering van de Green Deal.
- BBC is het eerste aanspreekpunt voor de Rijksoverheid en andere organisaties en faciliteert kennisuitwisseling met andere Green Deals.

Gemeente Amsterdam

- Gemeente Amsterdam stelt gronden beschikbaar voor beplanting van diverse gewassen, in het bijzonder in het gebied Westpoort/Sloterdijken III.
- Gemeente Amsterdam werkt rondom gronden samen met Schiphol.
- Gemeente Amsterdam spant zich in om belemmeringen in regelgeving weg te nemen.
- Gemeente Amsterdam neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 3 en 6.

Gemeente Haarlemmermeer

- Gemeente Haarlemmermeer stelt eventueel gronden beschikbaar voor beplanting van diverse gewassen, bijvoorbeeld vanuit het project de Groene Klimaatgordel.
- Gemeente Haarlemmermeer draagt bij aan onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van bamboe.
- Gemeente Haarlemmermeer zorgt ervoor dat als gronden binnen een straal van 6 km rond het banenstelsel van de luchthaven Schiphol liggen, dat er bij het telen van gewassen een risico-inschatting wordt gemaakt dat de gewassen vogels aantrekken die de luchtvaart hinderen. Zo nodig neemt de gemeente maatregelen om dit risico te beperken.
- Gemeente Haarlemmermeer neemt ten minste deel aan de pijlers 2, 3, 4, 5 en 6.

Gemeente Amstelveen

- Gemeente Amstelveen neemt deel aan pijler 4 rondom de verwerking van bermgras, onder meer vanuit het project de Groene Klimaatgordel.
- Gemeente Amstelveen draagt bij aan het onderzoeken van de mogelijkheden van toepassing van bamboe.
- Gemeente Amstelveen neemt ten minste deel aan de pijlers 4, 5 en 6.

Schiphol

- Schiphol stelt gronden beschikbaar voor de beplanting van diverse gewassen om alternatieve landbouw te stimuleren die geen ganzen aantrekt en een duurzaam gebruik van grond inhoudt. Ook mag de landbouw de voedselproductie op geen enkele manier in de weg staan, hij moet voor alle relevante betrokkenen een structurele oplossing bieden passen in de Haarlemmermeer (rotatie)teelt.
- Schiphol draagt bij aan de verkenning in pijler 3 naar (vezel) biobased bouw toepassingen.
- Schiphol is actief met een pilot rondom straatmeubilair binnen pijler 2.
- Schiphol gebruikt de (rest)stromen van de gewassen voor biovergisting.
- Schiphol zorgt ervoor dat als gronden binnen een straal van 6 km rond het banenstelsel van de luchthaven liggen, dat er bij het telen van gewassen een risico-inschatting wordt gemaakt dat de gewassen vogels aantrekken die de luchtvaart hinderen. Zo nodig neemt Schiphol maatregelen om dit risico te beperken.
- Schiphol neemt – met inachtneming van bovenstaande – ten minste deel aan de pijlers 1, 2, 3 en 5.

AGV/Waternet

- AGV/Waternet stelt gronden beschikbaar voor beplanting van diverse gewassen.
- AGV/Waternet legt de verbinding met het 'biomassa expertteam' van de Unie van Waterschappen.
- AGV/Waternet deelt kennis over inzameling en verwerking van biomassa.
- AGV/Waternet wil in samenwerking met Havenbedrijf Amsterdam en AEB een 'Incubation Lab' opzetten.
- AGV/Waternet neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 2, 3, 4 en 6.

SADC

- SADC stelt gronden beschikbaar voor beplanting van diverse gewassen binnen de bedrijventerreinen waarin zij deelneemt.
- SADC verkent de businesscase rondom toepassing van straatmeubilair op haar terreinen.
- SADC neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 2 en 3.

Schiphol Trade Park

- Schiphol Trade Park stelt gronden beschikbaar voor beplanting van diverse gewassen.
- Schiphol Trade Park deelt de ervaringen met de Green Deal Olifantsgras met Partijen in deze Green Deal en zal waar mogelijk verbindingen leggen tussen deze deals, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie en kennisdeling.
- Schiphol Trade Park neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

Ursa Paint

- Ursa Paint draagt bij aan de businesscase over vlas (pijler 1).
- Ursa Paint draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en expertise rondom biobased gebruik in en van verf.
- Ursa Paint draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en expertise rondom het verbouwen van specifieke gewassen.

NPSP

- NPSP draagt bij aan de businesscases over straatmeubilair (pijler 2) en hennep (pijler 3).
- NPSP draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en expertise rondom biobased kunststoffen en -composieten.
- NPSP neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 2, 3 en 6.

HempFlax

- HempFlax draagt bij aan de businesscases over vlas (pijler 1), straatmeubilair (pijler 2) en hennep (pijler 3).
- HempFlax draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en expertise rondom biobased kunststoffen en -composieten.
- HempFlax neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 2 en 3.

Hogeschool INHolland

- Hogeschool INHolland voert onderzoek uit naar succesvolle bedrijfs- en netwerkmodellen voor de valorisatie van biomassa en zorgt ervoor dat studenten projecten en opdrachten uitvoeren.
- Hogeschool INHolland neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 3 en 6.

Coöperatieve Miscanthusgroep

- Coöperatieve Miscanthusgroep draagt bij aan de businesscases over vlas (pijler 1) en hennep (pijler 3).
- Coöperatieve Miscanthusgroep deelt haar kennis rondom Olifantsgras en andere gewassen.
- Coöperatieve Miscanthusgroep neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 3 en 6.

Havenbedrijf Amsterdam

- Havenbedrijf Amsterdam wil in samenwerking met AEB en AGV/Waternet een 'Incubation Lab' opzetten.
- Havenbedrijf Amsterdam neemt ten minste deel aan pijler 6.

AEB

- AEB adviseert op het gebied van energie en omzetting naar energie voor de verschillende reststromen.
- AEB wil in samenwerking met AGV/Waternet en Havenbedrijf Amsterdam een 'Incubation Lab' opzetten.
- AEB neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 2, 3, 4 en 6.

RVR

- RVR is als loonbedrijf betrokken bij de teelt en oogst van gewassen op gronden van Schiphol, Gemeente Amsterdam (in het bijzonder het gebied Sloterdijken III/Westpoort) en SADC.
- RVR neemt ten minste deel aan de pijlers 1, 3 en 4.

Inzet en acties Rijksoverheid

- De Rijksoverheid ondersteunt de initiatieven die de deelnemers in het kader van de pijlers door uitvoeren. Hiervoor legt ze verbindingen met relevante partners uit haar netwerk van de biobased economy.
- De Rijksoverheid inventariseert of er sprake is van knellende wet- en regelgeving rondom biomassa die relevant is voor de pijlers van deze Green Deal en spant zich in om waar mogelijk knelpunten weg te nemen of wet- en regelgeving aan te passen.
- De Rijksoverheid probeert waar nodig via haar netwerk belemmeringen in regelgeving weg te nemen op regionaal niveau en overlegt daarbij met de betrokken gemeenten.
- De Rijksoverheid promoot de uitvoering van deze Green Deal en het programma Biobased Connections van BBC. Dit doet de Rijksoverheid door dit als voorbeeldproject op de website www.biobasedeconomy.nl te plaatsen.